

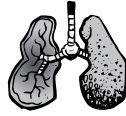
Freagraí

Aonad 1 Mé féin

1.

cnámh

córas riospráide

easnacha

córas díleáite

craiceann

creatlach

2. (a) Craiceann
 (b) Cnámh
 (c) Córas riospráide
 (d) Córas díleáite
 (e) Easnacha

3.

Scrambled words grid:

```

    c
    |
    s c a m h ó g a
    |
    r
    |
    c ó r a s r i o s p r á i d e
    |
    s
    |
    d
    |
    í
    |
    l
    |
    e
    |
    á
    |
    c r a i c e a n n
    |
    t
    |
    e
    
```

Additional words:

```

    c r e a t l a c h
    |
    c
    |
    h
    |
    a
    
```

4.

Briathar	Foirm cheisteach
oscail	An osclaíonn
athraigh	An athraíonn
teastaigh	An dteastaíonn
taitin	An dtaitníonn
cuimhnigh	An gcuimhníonn

- (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
 (b) Breathnadóireacht an mhúinteora

5. (a) Cheannaigh mé bróga nua.
 (b) Ghlan mé an tábla.
 (c) Shiúil Máire ar an trá.
 (d) Léigh Ciarán ón leabhar.
 (e) Scríobh an múinteoir ar an gclár bán.
6. (a) creatlach
 (b) scamhóga
 (c) craiceann
 (d) cnámh
 (e) easnacha

7. scamhóga easnacha craiceann

Freagraí

Aonad 2 Sa bhaile

1. (a) báisín níocháin
(b) taitníonn
(c) mapa
(d) folúsghlantóir
(e) osclaíonn
2. Breathnadóireacht an mhúinteora
3. (a) Mapa
(b) Folúsghlantóir
(c) Báisín níocháin
(d) Clár iarnála

4.

5.

An cheist	Freagra ✓
An osclaíonn	Osclaíonn
An athraíonn	Athraíonn
An dteastaíonn	Teastaíonn
An dtaitníonn	Taitníonn
An gcuimhníonn	Cuimhníonn

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) Rith Seán go dtí an bus.
(b) Shuigh Liam ar an gcathaoir.
(c) Léim an madra thar an ngeata.
(d) Cheannaigh Mamaí feoil don dinnéar.

7. **Buí**
ceannaíonn
briseann
ceapann
ullmhaíonn
fágann
léimeann
- Dearg**
d'oscail
chaith
ghlan
chuir

Freagraí

Aonad 3 An timpeallacht

1. (a) fuinneamh (b) athchúrsáil
 (c) timpeallacht (d) caidhp pholach
 (e) bruscar (f) an t-ózon
2. (a) bruscar (b) fuinneamh
3. (a) an chaidhp pholach
 (b) bruscar
 (c) athchúrsáil

4.

c	a	ú	d	r	e	a	a	r	b	h	o	í
a	g	f	e	a	r	t	h	a	i	n	n	p
i	l	a	c	e	d	h	á	d	c	f	a	b
d	e	n	t	r	í	c	f	t	s	a	i	r
h	á	t	h	á	f	h	c	g	d	m	g	u
p	i	ó	t	i	m	ú	f	p	t	b	é	s
p	g	z	é	d	h	r	s	r	s	c	a	c
h	h	ó	p	d	l	s	a	í	t	l	d	a
o	p	n	l	e	p	á	l	a	s	p	a	r
l	l	d	h	s	g	i	g	s	f	t	c	u
a	t	g	a	a	h	l	t	f	í	r	h	p
c	t	i	m	p	e	a	l	l	a	c	h	t
h	f	u	i	n	n	e	a	m	h	e	r	ú

5.

An cheist	Freagra X
An osclaíonn	Ní osclaíonn
An athraíonn	Ní athraíonn
An dteastaíonn	Ní theastaíonn
An dtaitníonn	Ní thaitníonn
An gcuimhníonn	Ní chuimhníonn

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) Cuidíonn Máire le Mamaí.
 (b) Cuireann Ciara an leabhar ar an tseif.
 (c) Titeann na duilleoga den chrann.
 (d) Tógann Niamh an bosca.
 (e) Osclaíonn m'uncail a shiopa.
7. Breathnadóireacht an mhúinteora

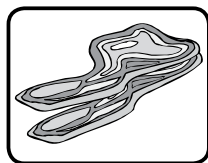
Freagraí

Aonad 4 Bia

1.

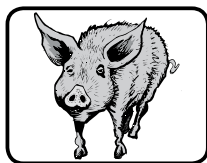
caoireoil

bagún

mairteoil

muiceoil

2. (a) feicthe
 (b) bagún
 (c) gearrtha
 (d) mairteoil
 (e) veigeatóir

3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

5. (a) fág ●———● feicthe
 (b) cogain ●———● gearrtha
 (c) feic ●———● fágtha
 (d) fás ●———● coganta
 (e) gearr ●———● fásta

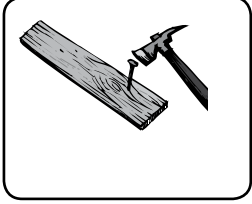
Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) Crochaim mo chóta ar an gcathaoir.
 (b) Níonn Máiréad na soithí.
 (c) Canann an t-amhránaí an t-amhrán.
 (d) Éirím go luath.
7. (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
 (b) Breathnadóireacht an mhúinteora
8. (a) veigeatóir
 (b) muiceoil
 (c) bagún

Freagraí

Aonad 5 Scoil

- Fraincis
 - scríofa
 - eolaíocht
 - léite
 - drámaíocht

-

adhmadóireacht

Fraincis

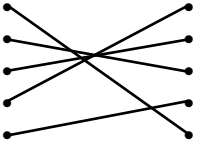
corpoideachas

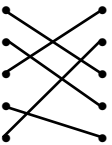
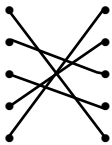
eolaíocht

- Gearmáinis
 - Drámaíocht
 - Teagasc Críostaí

e	o	l	a	í	o	c	h	t	d	a	l	o	t	e
e	m	f	n	o	p	l	s	c	r	í	o	f	a	h
i	c	r	í	o	c	h	n	a	i	t	h	e	t	a
t	e	a	g	a	s	c	c	r	í	o	s	t	a	í
u	s	i	o	l	d	m	a	c	h	r	o	d	í	g
g	d	n	g	e	a	r	m	á	i	n	i	s	t	l
t	t	c	l	m	n	s	c	r	f	í	o	a	l	n
h	e	i	n	n	t	s	e	i	n	n	t	e	é	s
a	u	s	g	t	h	á	m	a	í	o	i	d	i	i
a	d	h	m	a	d	ó	i	r	e	a	c	h	t	d
d	r	á	m	a	í	o	c	h	t	a	c	h	e	s
c	o	r	p	o	i	d	e	a	c	h	a	s	a	c

(a) léigh		tugtha
(b) scríobh		críochnaithe
(c) críochnaigh		scríofa
(d) tabhair		seinnte
(e) seinn		léite

- críochnaithe
 - scríofa
 - léite

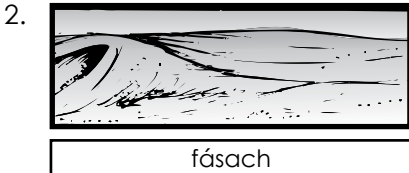
(a) fuar		níos measa		is glaine
(b) beag		níos deise		is lú
(c) olc		níos fuaire		is deise
(d) glan		níos lú		is fuaire
(e) deas		níos glaine		is measa

- Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 6 An timpeallacht

1. (a) fásach
(b) trácht
(c) breosla
(d) truailiú
(e) gnáthóg

3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

5.

Briathar	Foirm cheisteach
caill	An gcailleann
troid	An dtroideann
ceap	An gceapann
snámh	An tsnámhann
bain	An mbaineann

- (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
 - (b) Breathnadóireacht an mhúinteora
6. (a) ard níos teo is teo
 (b) maith níos airde is saoire
 (c) te níos saoire is mó
 (d) mór níos fearr is airde
 (e) saor níos mó is fearr

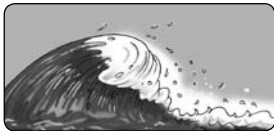
7. Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 7 Aimsir

- (a) triomach
(b) haircín
(c) gaineamhlach
(d) cailleann
(e) monsún

2.

tonn tuile

tornádó

haircín

- (a) Gaineamhlach / Triomach
(b) Tuil

4.

t	r	c	a	i	l	l	e	a	n	n	l
f	r	i	o	m	a	c	h	e	f	g	n
o	í	s	n	o	t	d	á	p	í	a	d
r	f	u	c	n	a	d	h	ú	r	i	b
n	s	f	s	s	n	á	m	h	a	n	n
á	p	r	c	ú	s	d	l	e	b	e	h
d	t	o	r	n	f	u	i	l	a	a	a
ó	e	i	a	e	t	p	n	m	i	m	i
s	ó	d	t	l	c	s	f	s	n	h	r
d	c	e	a	p	a	n	n	i	e	l	i
t	l	a	p	e	s	a	b	c	a	a	c
f	o	n	n	t	u	i	l	e	n	c	í
c	n	n	d	r	o	a	d	b	n	h	n

5.

An cheist	Freagra ✓
An mbaineann	Baineann
An gceapann	Ceapann
An tsnámhann	Snámhann
An gcailleann	Cailleann
An dtroideann	Troideann

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

- Breathnadóireacht an mhúinteora
- Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 8 Caitheamh aimsire

- (a) uiséir
(b) díoloífig
(c) nóinléiriú
(d) pictiúrlann
(e) scannánaíocht
- (a) Grán rósta
(b) Craoltóireacht
(c) Nóinléiriú
- (a) scáileán
(b) an t-uiséir
(c) grán rósta
(d) scannánaíocht
(e) an phictiúrlannnóinléiriú

4.

1.	d	í	o	l	o	i	f	i	2.	g						3.	c	4.	p
									r						r		i		
									á					a		c			
	5.	s	c	a	n	n	á	6.	n	a	í	o	c	h	t		i		
						r		ó				l			ú		r		
						ó		i				t			a		l		
						s		n				ó			i		r		
						t		l				i			e		a		
						a		é				r			n		n		
								i				r			a		n		
	7.	u	i	s	é	i	r					c			h		t		
						ú						t							

5.

An cheist	Freagra X
An mbaineann	Ní bhaineann
An gceapann	Ní cheapann
An tsnámhann	Ní shnámhann
An gcailleann	Ní chailleann
An dtroideann	Ní throideann

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

6. Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 9 Dul siar

1. (a) díoloífig
(b) bagún
(c) léite
(d) ispíní

2. (a) taitníonn
(b) creatlach
(c) triomach
(d) nóinléiriú
(e) drámaíocht

3. (a) bagún
(b) clár iarnála
(c) drámaíocht
(d) timpeallacht
(e) léite
(f) nóinléiriú

4.

f	c	r	e	a	t	l	a	c	h	v	n	a
i	a	n	o	s	t	v	l	a	í	e	o	l
m	c	l	á	r	i	a	r	n	á	l	a	é
p	t	ú	t	g	o	u	i	i	p	g	n	i
e	t	r	i	o	m	a	c	h	t	e	í	t
a	e	i	c	h	a	a	l	i	c	a	a	e
l	l	a	c	l	c	c	l	e	i	r	e	t
l	é	i	v	e	i	g	e	a	t	ó	i	r
a	t	a	i	t	n	í	o	n	n	i	r	i
c	r	n	n	ó	i	n	l	é	i	r	i	ú
h	c	r	í	o	c	h	n	a	i	t	h	e
t	d	r	á	m	a	í	o	c	h	t	h	d

5.

An cheist	Freagra ✓	Freagra X
An osclaíonn	Osclaíonn	Ní osclaíonn
An athraíonn	Athraíonn	Ní athraíonn
An dteastaíonn	Teastaíonn	Ní theastaíonn
An dtaitníonn	Taitníonn	Ní thaitníonn
An gcuimhníonn	Cuimhníonn	Ní chuimhníonn

6.

Bunchéim	Breischéim	Sárchéim
ard	níos airde	is airde
maith	níos fearr	is fearr
beag	níos lú	is lú
mór	níos mó	is mó
te	níos teo	is teo

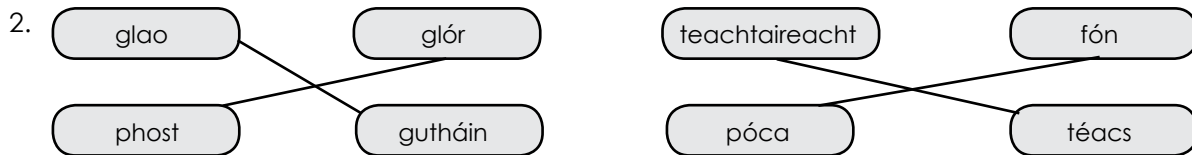
7.

Aimsir láithreach	Aimsir chaite	Aimsir fháistineach
bím	bhí mé	beidh mé
téim	chuaigh mé	rachaidh mé
cloisim	chuala mé	cloisfidh mé
tugaim	thug mé	tabharfaidh mé
feicim	chonaic mé	feicfidh mé

Freagraí

Aonad 10 Fón póca

- (a) glórphost
(b) glao gutháin
(c) ceamara
(d) teachtaireacht téacs

3.

t	e	a	c	h	t	a	i	r	e	a	c	h	t
a	s	a	i	n	n	c	l	i	s	d	e	h	t
a	e	m	r	á	c	e	t	a	s	h	a	t	é
g	l	a	c	a	d	h	m	s	a	p	m	a	a
l	a	s	a	o	g	l	í	r	n	a	a	c	c
ó	i	a	c	ú	t	h	l	g	á	n	r	é	s
r	r	m	h	n	a	i	s	t	i	t	a	s	l
p	e	a	c	h	t	é	a	s	t	a	i	t	í
h	l	a	i	r	e	l	a	o	g	s	o	s	o
o	í	f	ó	n	p	ó	c	a	u	a	p	h	n
s	o	r	a	ó	r	g	l	a	c	t	g	l	r
t	n	g	l	a	o	g	u	t	h	á	i	n	a

- (a) asam
(b) asat
(c) as
(d) aisti
Breathnadóireacht an mhúinteora
- (a) bréagach
(b) fíor
(c) bréagach
- (a) Cuirim glaoch ar Shéamus.
(b) Buailim isteach an uimhir ghutháin
(c) Scríobhaim teachtaireacht téacs chuig Ciarán.
- Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 11 Éadaí

1. (a) línéadach
(b) veílbit
(c) asaibh / astu
(d) síoda
(e) deinim
(f) cadás
(g) leathar
2. (a) astu
(b) leathar
(c) deinim
3. (a) bríste
(b) leathar
(c) cadás
(d) táilliúir

4.

a	r	d	h	e	i	s	s	l	í	n	t
a	l	a	r	c	h	l	é	e	t	h	á
s	í	o	d	a	r	c	b	a	r	ó	i
a	n	f	l	d	é	a	n	t	a	a	l
i	é	s	a	á	e	n	c	h	s	a	l
b	a	í	á	s	e	d	h	a	t	d	i
h	d	e	i	n	i	m	e	r	u	c	ú
a	a	s	a	t	r	u	i	r	m	f	i
h	c	t	s	a	r	c	h	ú	l	r	r
a	h	f	h	á	c	t	u	í	p	e	í
v	e	i	l	b	h	i	t	é	d	b	m

5.

	as		as
mé	asam	sinn	asainn
tú	asat	sibh	asaibh
sé	as	siad	astu
sí	aisti		

6. (a) Rinne mé m'obair bhaile ag a cúig a chlog.
(b) Cheannaigh Mamaí t-léinte déanta as cadás dom.
(c) D'oibrigh an táilliúir i siopa i lár an bhaile.
7. (a) ar chlé
(b) ar dheis
8. línéadach
táilliúir
leathar

Freagraí

Aonad 12 Fón póca

1. Breathnadóireacht an mhúinteora
2. (a) luchttaire
(b) fearas lámhshaor
(c) glórphost
(d) clingthon
3. (a) fíor
(b) bréagach
(c) fíor
4. (a) clingthon
(b) luchttaire
(c) idirlíon

5.

6.

Briathar	Foirm cheisteach?
oscail	An osclóidh
athraigh	An athróidh
teastaigh	An dteastóidh
taitin	An dtaitneoidh
cuimhnigh	An gcuimhneoidh

- (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
- (b) Breathnadóireacht an mhúinteora

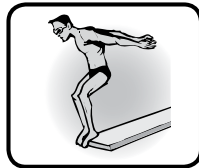
7. (a) Bíonn m'fhón póca ar an luchttaire.
(b) Téann mo Mhamaí i dteagmháil le mo Dhaidí ar a fón póca.
8. (a) idirlíon
(b) teagmháil

Freagraí

Aonad 13 Caitheamh aimsire

1. (a) maratón
- (b) trí-atlan
- (c) scátáil fhíorach
- (d) dornálaíocht
- (e) tumadóireacht

2.

tumadóireacht

lúthchleasaíocht

dornálaíocht

scátáil fhíorach

3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

c	d	u	t	h	i	e	a	m	s	l	g	t
c	l	u	i	c	h	í	o	h	a	ú	s	t
c	a	h	a	h	a	l	i	u	t	t	i	u
s	c	á	t	á	i	l	l	b	h	h	r	m
i	t	e	e	m	m	f	i	h	r	c	t	a
t	e	o	a	c	a	h	m	d	ó	h	a	d
r	t	s	s	i	h	í	p	t	i	l	i	ó
í	e	c	t	a	m	o	e	e	d	e	t	i
a	h	l	ó	a	l	r	a	d	h	a	n	r
t	m	ó	i	s	l	a	c	s	r	s	e	e
l	e	i	d	c	a	c	h	a	i	a	o	a
a	t	d	h	h	e	h	a	n	a	í	i	c
n	h	h	m	a	r	a	t	ó	n	o	d	h
b	d	o	r	n	á	l	a	í	o	c	h	t
c	u	i	m	h	n	e	o	i	d	h	r	e
r	a	c	a	i	t	a	i	m	s	t	i	r

5.

An cheist	Freagra ✓
An osclóidh	Osclóidh
An athróidh	Athróidh
An dteastóidh	Teastóidh
An dtaitneoidh	Taitneoidh
An gcuimhneoidh	Cuimhneoidh

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) Rithfidh
- (b) Suífidh
- (c) Léimfidh
- (d) Ceannóidh

7. **Buí**
glanann
ritheann
léimeann
ceapann
tugann

- Glas**
dúnfaidh
ceartóidh
ligfidh
baileoidh
osclóidh

Freagraí

Aonad 14 An ríomhaire

1. (a) idir		lódáil	2. (a) ríomhaire	3. (a) gréasán domhanda
(b) suíomh		Gréasáin	(b) idirlíon	(b) suíomh gréasáin
(c) ríomh		Domhanda	(c) íoslódáil	(c) méarchlár
(d) méar		Gréasáin	(d) uaslódáil	(d) ríomhaire
(e) Gréasán		líon	(e) athróidh	
(f) seoladh		chlár	(f) taitneoidh	
(g) íos		aire		

4.

a	g	r	é	a	s	á	n	d	í	e	s
n	n	í	t	u	i	t	o	o	o	o	u
s	e	o	l	a	d	h	g	m	s	c	í
r	i	m	r	s	a	n	r	h	l	m	o
l	d	h	c	l	a	l	é	a	ó	é	m
d	i	a	i	ó	i	r	a	n	d	a	h
n	r	i	o	d	e	l	s	d	á	r	g
t	l	r	n	á	o	a	á	a	i	c	r
a	í	e	e	i	r	é	i	r	l	h	é
d	o	o	s	l	ó	d	n	i	m	l	a
h	n	í	m	a	r	i	h	o	í	á	s
n	í	a	t	h	r	ó	i	d	h	r	á
n	í	o	s	c	l	ó	i	d	h	n	i
u	a	s	n	í	o	s	c	l	d	h	n

5.

An cheist	Freagra X
An osclóidh	Ní osclóidh
An athróidh	Ní athróidh
An dteastóidh	Ní theastóidh
An dtaitneoidh	Ní thaitneoidh
An gcuimhneoidh	Ní chuimhneoidh

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

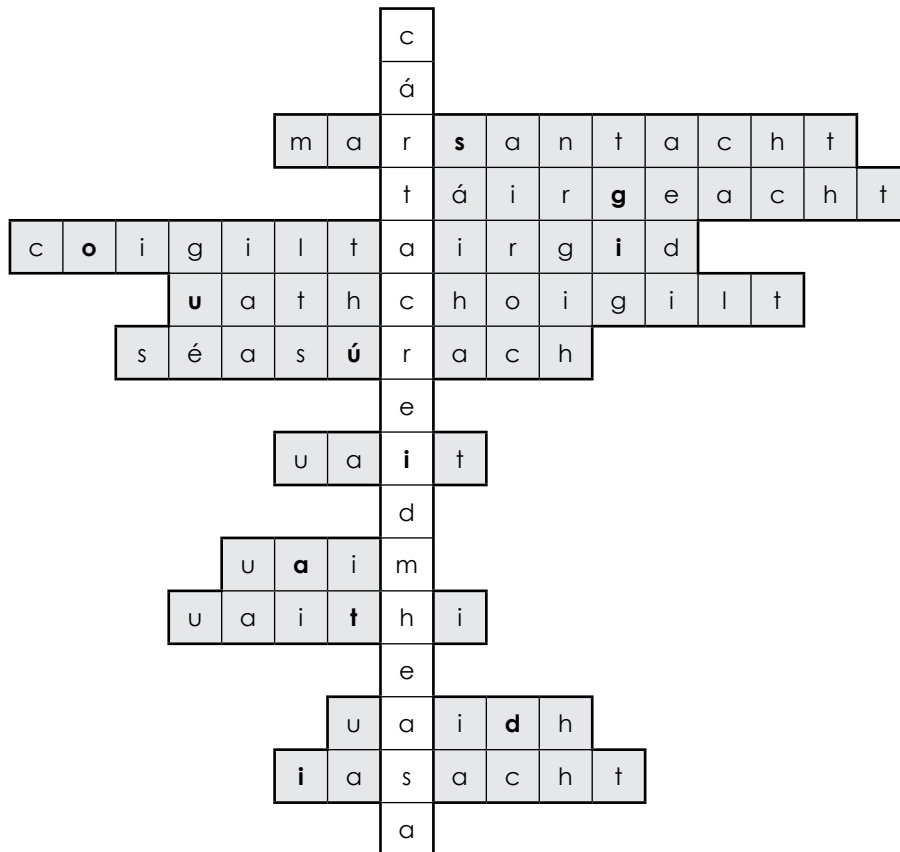
6. (a) Cuideoidh
 (b) Cuirfidh
 (c) Tiffidh
 (d) Tógfaidh
 (e) Scuabfaidh
7. Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 15 Siopadóireacht

1. (a) uaidh (b) marsantacht (c) séasúrach
2. (a) cárta creidmheasa (b) coigilt airgid (c) iasacht (d) marsantacht (e) táirgeacht (f) séasúrach (g) uaithi (h) uaidh
3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

5. (a) uaidh (b) uaim (c) uait

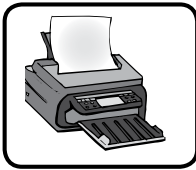
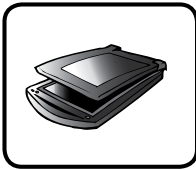

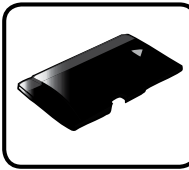
6.

	ó
mé	uaim
tú	uait
sé	uaidh
sí	uaithi

7. (a) Rothóidh (b) Ceartóidh (c) Déanfaidh
8. (a) coigilt airgid (b) marsantacht (c) iasacht

Freagraí

Aonad 16 An ríomhaire

1.

printéir scanóir ríomhaire glúine cárta cuimhne

2. (a) ríomhaire glúine
 (b) tiomántán crua
 (c) scanóir
 (d) gan sreang
3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

5. (a) uaim (b) uait
 (c) uaidh (d) uaithi
 (e) uainn (f) uaibh
 (g) uathu

6.

Briathar	Aimsir chaite
ith	d'ith
bris	bhris
ullmhaigh	d'ullmhaigh
éirigh	d'éirigh
déan	rinne
glan	ghlan
fág	d'fhág
rith	rith

7. Breathnadóireacht an mhúinteora
8. (a) Tógfaidh
 (b) Rachaidh
 (c) Íosfaidh

Freagraí

Aonad 17 Mé féin

1. Breathnadóireacht an mhúinteora
2. (a) mionlach
(b) eitneachas
(c) tromlach
(d) náisiúntacht
3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

A crossword puzzle grid with the following words filled in:

- 1. e
- 2. náisiúntacht
- 3. pearsan
- 4. tacht
- 5. mionlach
- 6. pearsanta
- 7. charachtair

5.

Briathar	Foirm cheisteach
snámh	An tsnámhfaidh
ceap	An gceapfaidh
troid	An dtroidfidh
caill	An gcaillfidh
bain	An mbainfidh

- (a) Breathnadóireacht an mhúinteora
 - (b) Breathnadóireacht an mhúinteora
6. (a) Bainfidh an fhoireann scoile an cluiche peile.
(b) Beidh pian i mo bholg nuair a íosfaidh mé barraíocht milseán.
(c) Cóireoidh mé mo leaba.

Freagraí

Aonad 18 Dul siar

- (a) os comhair (b) cadás (c) ríomhaire
- (a) náisiúntacht
(b) glórphost
(c) táilliúir
(d) clingthon
(e) idirlíon
(f) scátáil fhíorach
(g) méarchlár
(h) iasacht
- Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

t	m	a	r	s	a	n	t	a	c	h	t	n
e	l	n	í	m	s	a	n	t	e	a	g	í
a	í	í	o	s	c	o	m	h	a	i	r	o
c	n	h	m	u	t	e	a	u	h	t	b	s
h	é	é	h	a	a	n	a	a	a	n	a	c
t	a	u	a	i	n	n	h	i	í	o	i	l
a	d	a	i	t	l	í	n	d	a	b	n	ó
i	a	s	r	n	a	c	á	h	l	g	f	i
r	c	b	e	í	m	a	r	t	e	a	i	d
e	h	t	e	a	g	m	h	á	i	l	d	h
a	p	e	a	r	s	a	n	t	a	c	h	t
c	a	n	d	t	a	i	t	n	í	o	n	n
h	m	a	r	a	t	ó	n	d	a	a	l	n
t	t	é	a	c	s	o	l	n	d	m	o	t

5.

	ó	as
mé	uaim	asam
tú	uait	asat
sé	uaidh	as
sí	uaithe	aisti
sinn	uainn	asainn
sibh	uaibh	asaibh
siad	uathu	astu

6.

An cheist	Freagra ✓	Freagra ✗
An athróidh	Athróidh	Ní athróidh
An dtaitneoidh	Taitneoidh	Ní thaitneoidh
An osclóidh	Osclóidh	Ní osclóidh
An gcuimhneoidh	Cuimhneoidh	Ní chuimhneoidh
An dteastóidh	Teastóidh	Ní theastóidh

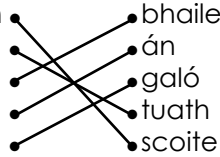
Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

- Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 19 Sa bhaile

- 1. (a) teach
- (b) faoin
- (c) sráid
- (d) áras
- (e) bun

- 2. Tá teach Mháire **suite faoin tuath**. Is teach álainn dhá stór é. Is teach **scoite** é. Tá trí sheomra codlata ann agus **grianán** fosta.
- 3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

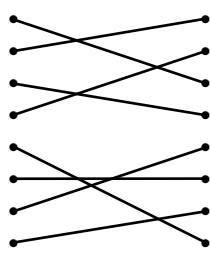
5.

An cheist	Freagra ✓
An tsnámhfaidh	Snámhfaidh
An dtroidfidh	Troidfidh
An mbainfidh	Bainfidh
An gcaillfidh	Caillfidh
An tseinnfidh	Seinnfidh

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

- 6. (a) Scríobh mé an abairt ar an gclár dubh. Scríobhfaidh mé an abairt ar an gclár dubh.
- (b) Chríochnaigh mé m'obair bhaile. Críochnóidh mé m'obair bhaile.
- (c) D'ól mé líomanáid don lón. Ólfaidh mé líomanáid don lón.

- 7. (a) ceannaigh
- (b) bris
- (c) tóg
- (d) bailigh
- (e) glan
- (f) dúisigh
- (g) caill
- (h) críochnaigh

- fidh
- eoidh
- óidh
- faidh
- fidh
- eoidh
- óidh
- faidh

Freagraí

Aonad 20 Bia

1. Breathnadóireacht an mhúinteora
2. (a) feoil
(b) bagún
(c) arán
(d) feoil
(e) tábla
3. (a) Chuir Mamaí soilire agus gairleog san anraith.
(b) Ní thaitníonn cuisiriúin le Ciara.

4.

5.

An cheist	Freagra X
An tsnámhfaidh	Ní shnámhfaidh
An dtroidfidh	Ní throidfidh
An mbainfidh	Ní bhainfidh
An gcaillfidh	Ní chaillfidh
An tseinnfidh	Ní sheinnfidh

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) Éistim
(b) Féachann sí
(c) Déanann sé
(d) Siúlaimid
7. (a) glan + ann
(b) rith + eann
(c) éist + eann
(d) ól + ann

Freagraí

Aonad 21 Ag an nGaeltacht

- Fear an tí
 - An Ghaeltacht
 - Bean an tí
 - coláiste samhraidh
 - teanga dhúchais
 - cultúr
 - fúithi
 - líofa
- An Samhradh seo, rachaidh mé go dtí an **Ghaeltacht**. Fanfaidh mé le **Bean an tí** i dteach álainn. Labhróidh mé mo theanga **dhúchais** an t-am ar fad. Beidh mé **líofa** ansin!
- D'ullmhaigh Bean an tí an dinnéar dom.
 - Caithfidh tú Gaeilge a labhairt sa Ghaeltacht.

4.

t	ú	a	c	o	l	á	i	s	t	e
e	i	n	d	h	a	f	ú	f	á	s
a	n	g	c	ú	e	ú	c	í	i	a
n	n	h	i	s	t	i	u	o	s	m
g	f	a	o	i	h	n	l	g	t	h
a	b	e	a	n	a	n	t	í	c	r
d	l	l	a	h	f	f	ú	m	o	a
h	i	t	h	t	m	i	r	d	l	i
ú	o	a	r	l	m	a	n	a	s	d
c	e	c	a	f	ú	i	t	h	i	h
h	a	h	g	d	i	ú	c	h	a	t
a	n	t	f	ú	t	l	í	o	f	a
i	f	e	a	r	a	n	t	í	t	o
s	f	a	e	r	n	a	t	t	í	n

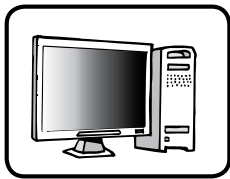
- fúm
 - fút
 - faoi
 - fúithi
 - fúinn
- Bhí Séana ag caint fút.
 - Tá an piliúr faoi.
 - Thit an chathaoir fúm.
 - Scríobh an t-údar an leabhar fúithi.
 - Léigh mé scéal fúithi.
- Breathnadóireacht an mhúinteora
- Rith mé abhaile tar éis na scoile.
 - Thosaigh mé m'obair bhaile ag a sé a chlog.
 - Thug Mamaí airgead póca dom ar an Satharn.
 - Chaith mé m'éadaí nua ag an dioscó.

Freagraí

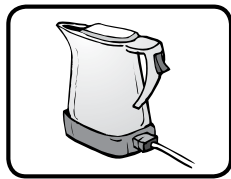
Aonad 22 Scoil

1. (a) daltaí
- (b) giomnásiam
- (c) fúibh / fúthu
- (d) ag freastal
- (e) halla tionóil
- (f) príomhoide
- (g) bun os cionn

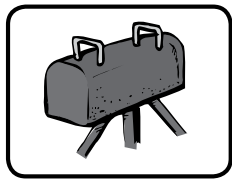
2.

seomra ríomhaireachta

seomra foirne

giomnásiam

príomhoide

3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4. Breathnadóireacht an mhúinteora

5.

	1. p	2. r	í	o	m	h	o	i	d	e							
			í														
3.	b	u	n	o	s	c	i	o	n	n							
			m														
			4.	h	a	l	l	a	t	i	o	n	ó	i	l		
			a														
5.	g	i	o	m	n	á	i	s	i	a	m						
			r														
			e														
			7.	a	g	f	r	e	a	6.	s	t	a	l			
			c							e							
			h							o							
8.	d	a	l	t	a	í				m							
			a							r							
										a	9.	f	o	i	r	n	e

6. (a) fúm
- (b) fút
- (c) faoi
- (d) fúithi
- (e) fúinn
- (f) fúibh
- (g) fúthu

7. (a) eolaíocht
- (b) fúthu
- (c) bun os cionn

8. Breathnadóireacht an mhúinteora

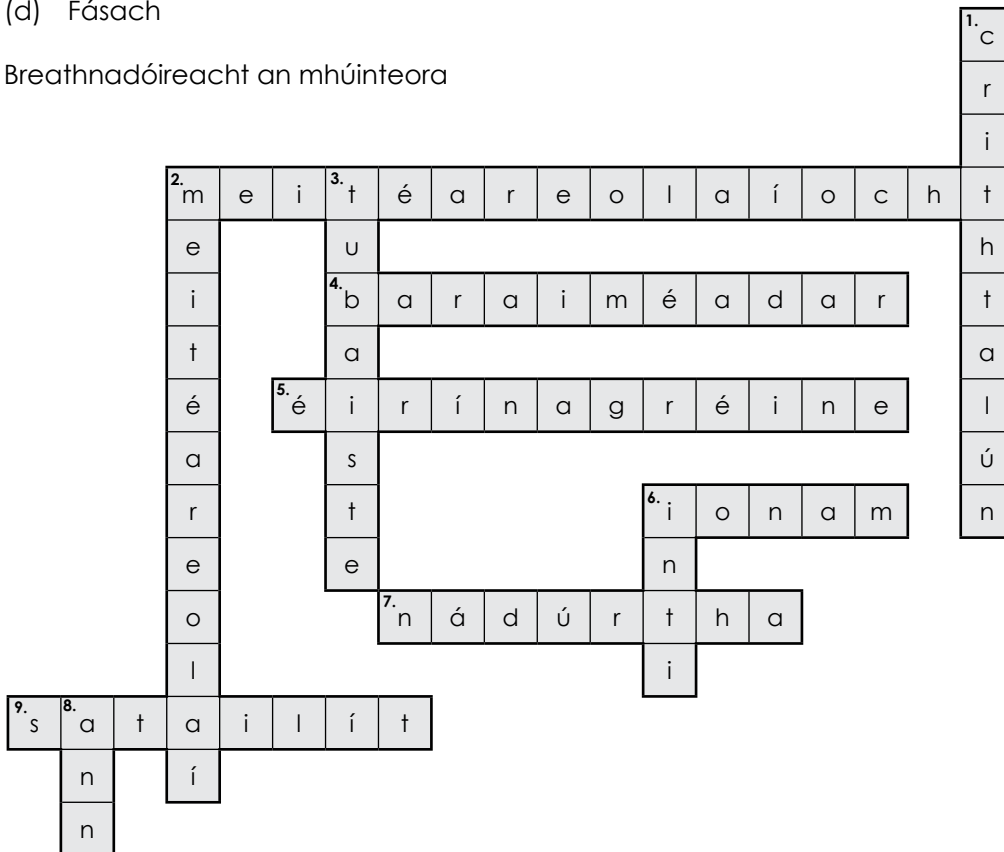
Freagraí

Aonad 23 Aimsir

- 1. (a) meitéareolaí / meitéareolaíocht
 - (b) satailít
 - (c) crith talún
 - (d) tubaiste nádúrtha
 - (e) baraiméadar
 - (f) éirí na gréine
 - (g) ionam / ionat / ionainn
 - (h) inti
 - (i) ann
- 2. (a) Satailít
 - (b) Tornádó / Hairicín
 - (c) Meitéareolaí
 - (d) Fásach

3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

- 5. (a) ionam
 - (b) ionat
 - (c) ann
 - (d) inti
- 6. (a) satailít
 - (b) crith talún
 - (c) ionat
 - (d) ann
- 7. (a) éirí na gréine
 - (b) meitéareolaí
 - (c) satailít
 - (d) gcrith talún

Freagraí

Aonad 24 Ag an nGaeltacht

- (a) céilí mór (b) lóistín
 (c) Uachtarán (d) ceannaire
 (e) os cionn (f) ionaibh
- (a) Uachtarán
 (b) lóistín
 (c) taobh thiar
 (d) cairdeas

3. Breathnadóireacht an mhúinteora

4.

c	ú	r	s	a	g	t	í	n	l	ó	i
r	i	a	l	i	a	s	i	o	n	t	u
c	a	i	r	d	e	a	s	c	e	a	n
n	a	r	i	e	l	ó	i	s	t	í	n
b	d	e	o	é	t	i	l	í	u	c	c
o	a	i	o	n	a	i	b	h	c	n	e
h	s	c	o	s	c	i	o	n	n	o	a
t	i	o	n	n	h	a	i	b	h	t	n
t	a	o	b	h	t	h	i	a	r	i	n
u	a	c	h	t	a	r	á	n	h	a	a
c	h	u	n	t	o	s	a	i	g	h	i
i	r	i	a	l	a	c	h	a	b	h	r
c	é	i	l	í	m	ó	r	a	r	l	e

- (a) ionam (e) ionainn 6. cairdeas iontu
 (b) ionat (f) ionaibh céilí mór lóistín
 (c) ann (g) iontu Gaeilge rialacha
 (d) inti ionaibh uachtarán

7.

Briathar	Aimsir chaite	Aimsir láithreach	Aimsir fháistineach
Ceannaigh	cheannaigh	ceannaíonn	ceannóidh
Ól	d'ól	ólann	ólfaidh
Rith	rith	ritheann	rithfidh
Ith	d'ith	itheann	íosfaidh
Fág	d'fhág	fágann	fágfaidh
Éirigh	d'éirigh	éiríonn	éireoidh

Freagraí

Aonad 25 Teilifís

1. (a) ceadúnas
(b) fotheidil
(c) cúrsaí reatha
(d) stiúideo
(e) bhrisfinn
(f) cheannóinn
2. Breathnadóireacht an mhúinteora

3.

l	á	t	h	a	i	r	a	r	a	n	a	e	r	b
c	f	o	t	h	e	i	d	i	l	s	s	i	d'	h
e	ó	h	u	g	l	h	a	h	ó	t	b	e	a	n
a	g	s	e	b	h	r	i	s	f	i	n	n	g	t
d	r	o	o	n	f	a	i	s	h	ú	r	t	t	s
ú	a	d'	g	h	l	a	n	f	a	i	n	n	ú	f
n	s	o	r	f	n	o	e	r	d	d	i	n	á	h
a	l	e	o	r	h	l	i	ó	e	e	a	e	r	c
s	c	ó	r	c	e	o	l	f	h	o	i	r	n	e
d'	ó	l	f	a	i	n	n	c	e	n	n	i	a	f
c	ú	r	s	a	í	r	e	a	t	h	a	l	d'	o

4.

Briathra	Modh coinníollach
ceannaigh	cheannóinn
ól	d'ólfainn
bris	bhrisfinn
glan	ghlanfainn
dúisigh	dhúiseoinn

5. (a) tosaigh ● ● finn
(b) dún ● ● eoinn
(c) rith ● ● fainn
(d) cóirigh ● ● óinn

(a) thosóinn (b) dhúnfainn (c) rithfinn (d) chóireoinn

6. (a) D'ólfainn
(b) Dhúiseoinn / Thosóinn
(c) Cheannóinn
(d) Ghlanfainn
(e) Rithfinn

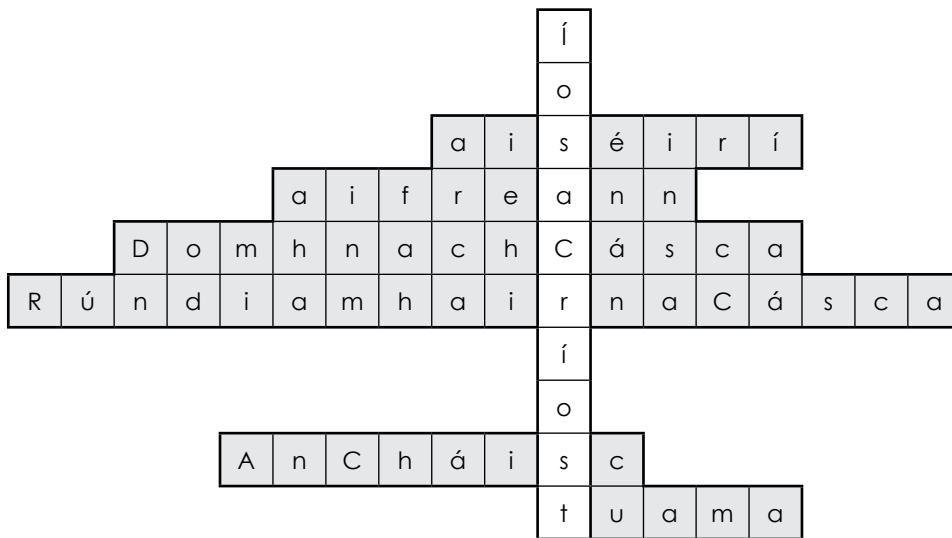
7. Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 26 An Cháisc

- (a) aiséirí (b) tuama (c) aifreann (d) dhúiseofá (e) d'ólfá (f) ghlanfá
- (a) aiséirí
(b) cros
(c) ghlanfá
(d) neamh
(e) tuama

3.

4.

Briathra	Modh coinníollach
ceannaigh	cheannófá
ól	d'ólfá
bris	bhrisfeá
glan	ghlanfá
dúisigh	dhúiseofá

- (a) tosaigh ————— ófá

(b) dún ————— feá

(c) rith ————— eofá

(d) cóirigh ————— fá

(a) thosófá (b) dhúnfá (c) rithfeá (d) chóireofá
- (a) Ghlanfá
(b) Scríobhfá
(c) Rithfeá
(d) Dhúiseofá
(e) D'ólfá
- Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 27 Dul siar

1. (a) leathscoite
(b) stiúideo
(c) aifreann
(d) daltaí
(e) muisiríún
(f) cheannófá
(g) ceannaire
(h) dhúiseoinn

2. (a) daltaí
(b) stiúideo
(c) d'ólfá

3. (a) ceannaire
(b) daltaí
(c) ionam
(d) neamh
(e) stáitse

4.

Briathar	Céad Phearsa (mé)	Dara Pearsa (tú)
glan	ghlanfainn	ghlanfá
bris	bhrisfinn	bhrisfeá
ól	d'ólfainn	d'ólfá
rith	rithfinn	rithfeá
ceannaigh	cheannóinn	cheannófá
dúisigh	dhúiseoinn	dhúiseofá
bailligh	bhaileoinn	bhaileofá

5. (a) Bhaileoinn
(b) Dhúiseofá
(c) Cheannóinn
(d) Rithfeá
(e) D'ólfá
(f) Bhrisfeá
(g) Ghlanfainn

6. Breathnadóireacht an mhúinteora

7. Breathnadóireacht an mhúinteora

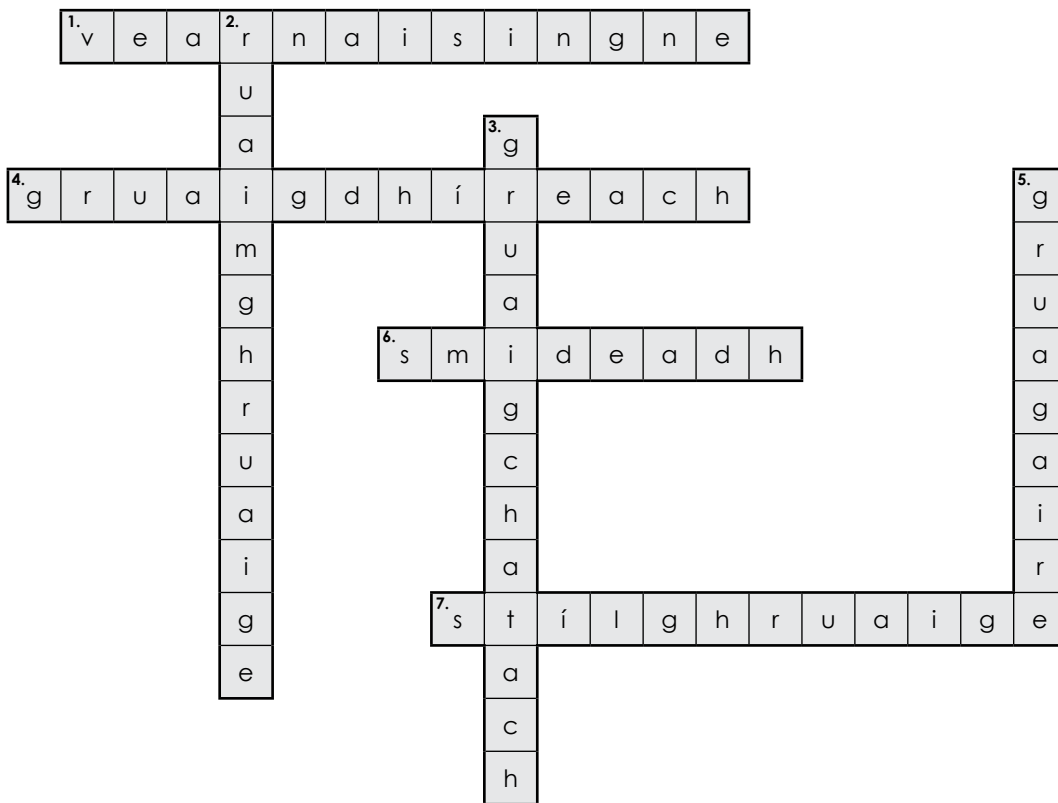
Freagraí

Aonad 28 Mé féin

1. (a) gruagaire
 (b) smideadh
 (c) sfíl ghruaige
 (d) ruaim ghruaige
 (e) vearnais ingne
 (f) bhrisfeadh
 (g) dhúiseodh
 (h) cheannódh

2. Breathnadóireacht an mhúinteora

3.

4.

Briathar	Modh coinníollach
ceannaigh	cheannódh sé / sí
ól	d'ólfadh sé / sí
bris	bhrisfeadh sé / sí
glan	ghlanfadh sé / sí
dúisigh	dhúiseodh sé / sí

6. (a) scríobhfadh
 (b) D'éistfeadh
 (c) d'fhanfadh
 (d) Bhaileodh
 (e) chuirfeadh

5. (a) rothaigh → feadh
 (b) tóg → ódh
 (c) caith → eodh
 (d) cuidigh → fadh

(a) rothódh sé/sí (b) thógfadh sé/sí (c) chaithefeadh sé/sí (d) chuideodh sé/sí

Freagraí

Aonad 29 Tubaiste bháid

1. (a) garda tarrthála
- (b) marthanóir
- (c) seaicéad tarrthála
- (d) mairnéalach
- (e) sábháilteacht uisce
- (f) dhúiseoimis
- (g) bhrisfimis
- (h) d'ólfaimis

2. Breathnadóireacht an mhúinteora

3.

4.

Briathar	Modh coinníollach
ceannaigh	cheannóimis
ól	d'ólfaimis
bris	bhrisfimis
glan	ghlanfaimis
dúisigh	dhúiseoimis

5. (a) rothaigh ● ● ● ●
 (b) bailigh ● ● ● ●
 (c) glan ● ● ● ●
 (d) caith ● ● ● ●

- (a) rothóimis (b) bhaileoimis
 (c) ghlanfaimis (d) chaithfimis

6. (a) aimsir láithreach
 (b) modh coinníollach
 (c) aimsir fháistineach
 (d) aimsir chaite
 (e) aimsir láithreach

Freagraí

Aonad 30 Caitheamh aimsire

1. (a) eagarthóir (b) beathaisnéis
 (c) dírbheathaisnéis (d) úrscéal
 (e) caibidil (f) clár ábhair
 (g) ghlanfadh sibh (h) cheannódh sibh
2. (a) caibidil
 (b) úrscéal
 (c) dírbheathaisnéis

3.

ú				d	a	r							
				í									
c	l	á	r	á	b	h	a	i	r				
				b									
				h									
				e	a	g	a	r	t	h	ó	i	r
				a									
				t									
b	e	a	t	h	a	i	s	n	é	i	s		
				a									
				i									
ú	r	s	c	é	a	l							
				n									
				é									
c	a	i	b	i	d	i	l						
				s									

4.

Briathar	Modh coinníollach
ceannaigh	cheannódh sibh
ól	d'ólfadh sibh
bris	bhrisfeadh sibh
glan	ghlanfadh sibh
dúisigh	dhúiseodh sibh

5. (a) aimsir chaite
 (b) aimsir láithreach
 (c) modh coinníollach
 (d) aimsir fháistineach
6. (a) eagarthóir
 (b) léim fhada
 (c) lúthchleasaíocht
 (d) maratón
 (e) tumadóireacht

Freagraí

Aonad 31 Tubaiste bháid

- (a) long bháite
(b) ag análú
(c) héileacaptar
(d) timpiste
- (a) Ghlaoigh captaen na loinge ar Ghardaí Cósta na hÉireann.
(b) Tháinig seirbhís tarrthála amach sa héileacaptar.

3.

4.

Briathar	Modh coinníollach
ceannaigh	cheannóidís
ól	d'ólfaidís
bris	bhrisfidís
glan	ghlanfaidís
dúisigh	dhúiseoidís

5. (a) bailigh ● ● ● ●
 (b) glan ● ● ● ●
 (c) ceannaigh ● ● ● ●
 (d) bris ● ● ● ●
-

(a) bhaileoidís (b) ghlanfaidís (c) cheannóidís (d) bhrisfidís

6. Breathnadóireacht an mhúinteora

Freagraí

Aonad 32 Siopadóireacht

1. (a) siopalann
- (b) garda slándála
- (c) roinn bréagán
- (d) roinn éadaí
- (e) bhrisfí
- (f) cheannófaí

2. Breathnadóireacht an mhúinteora

3.

d	r	c	h	e	a	g	n	n	ó	b	i	r	d
r	o	i	n	n	l	a	f	a	í	a	l	o	ó
s	i	d	f	c	e	r	o	i	n	n	b	i	a
i	n	h	o	h	i	d	é	s	i	á	o	n	l
o	n	ú	í	e	c	a	o	a	p	n	g	n	e
p	b	i	h	a	t	s	l	a	d	a	i	é	i
a	r	s	d	n	r	l	n	n	é	g	m	a	c
l	é	e	s	n	e	á	t	r	r	l	í	d	t
a	a	o	f	ó	o	n	b	é	s	d	h	a	r
n	g	f	l	f	n	d	d'	ó	l	f	a	í	e
n	á	a	r	a	a	á	b	h	r	i	s	f	í
d'	n	í	h	í	i	l	i	s	i	b	e	c	o
f	n	í	b	o	c	a	r	o	n	n	i	l	h
r	o	i	n	n	e	g	h	l	a	n	f	a	í
a	r	o	i	n	n	l	e	i	g	h	i	s	a

4.

Briathar	Modh coinníollach
ceannaigh	cheannófaí
ól	d'ólfaí
bris	bhrisfí
glan	ghlanfaí
dúisigh	dhúiseofaí

5. (a) ullmhaigh — fí
- (b) cuir — ófaí
- (c) fás — faí
- (d) imigh — eofaí

(a) d'ullmhófaí (b) chuirfí (c) d'fhásfaí (d) d'imeofaí

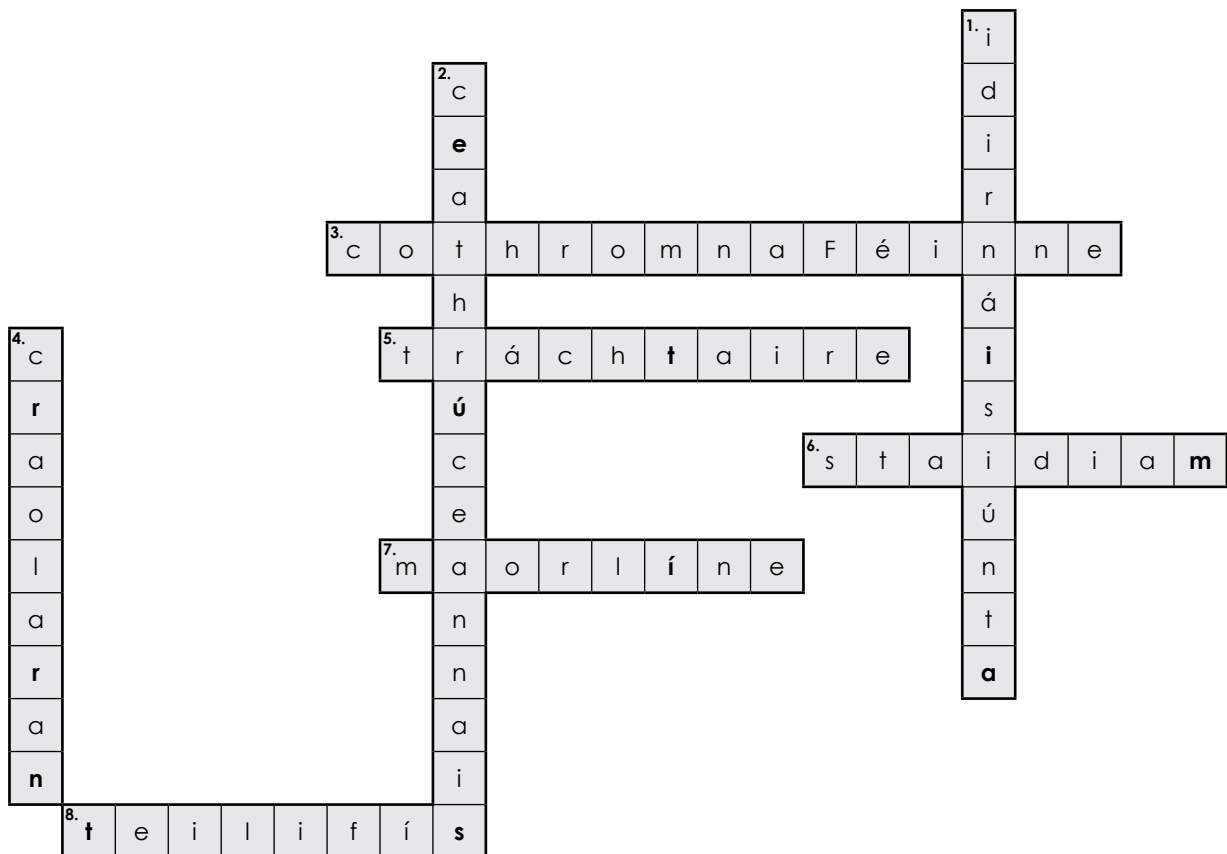
6. (a) Bhuailfí an clog dá mbeadh scoil thart.
- (b) D'osclófaí an siopa dá mbeadh an mhaidin ann.
- (c) Stopfaí truailiú dá mbeadh níos mó athchúrsála á dhéanamh.

Freagraí

Aonad 33 Corn Domhanda

- 1. (a) ceathrú ceannais
(b) idirnáisiúnta
(c) staidiam
(d) tráchttaire
(e) craol ar an teilifís
(f) cothrom na Féinne
(g) maor líne
- 2. (a) Maor líne
(b) Cothrom na Féinne
(c) Staidiam
- 3. (a) Chonaic mé an cluiche ceathrú ceannais aréir.
(b) Ní raibh mé i staidiam idirnáisiúnta roimhe.

4.

- 5. (b) an cúigiú lá déag de mhí Lúnasa
(c) an ceathrú lá déag de mhí na Nollag
(d) an dara lá déag de mhí Eanáir
(e) an t-aonú lá déag de mhí Bealtaine
- 6. (a) idirnáisiúnta
(b) maor líne
(c) staidiam
(d) tráchttaire
- 7. (a) chuirfinn
(b) d'ullmhóinn
(c) chaithfinn
(d) dhúnfainn
(e) chóireoinn
(f) d'ólfainn
(g) ghlanfainn
(h) bhrisfinn
- 8. ceanglóidh
baileoidh
rachaidh
gheobhaidh
rithfidh

Freagraí

Aonad 34 Dul siar

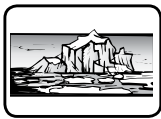
1.

mairteoil

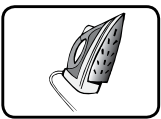
tornádó

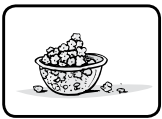
cnoc oighir

bruscar

iarann

grán rósta

creatlach

2. (a) iarann (b) tornádó (c) bruscar (d) mairteoil

3.

Briathar	Aimsir chaite	Aimsir láithreach	Aimsir fháistineach
tóg	thóg mé	tógaim	tógfaidh mé
tosaigh	thosaigh mé	tosaím	tosóidh mé
maisigh	mhaisigh mé	maisím	maiseoidh mé
ceartaigh	cheartaigh mé	ceartaím	ceartóidh mé
rith	rith mé	rithim	rithfidh mé
fág	d'fhág mé	fágaim	fágfaidh

4. (a) an seachtú lá déag de mhí Lúnasa
 (b) an naoú lá déag de mhí Márta
 (c) an cúigiú lá déag de mhí Dheireadh Fómhair
 (d) an t-ochtú lá déag de mhí Aibreáin

5.

	as	ó
mé	asam	uaim
tú	asat	uait
sé	as	uaidh
sí	aisti	uaithe
sinn	asainn	uainn
sibh	asaibh	uaibh
siad	astu	uathu

6. (a) gearrtha
 (b) tógtha
 (c) scríofa
 (d) oscailte

7. (a) Grán rósta
 (b) Bruscar
 (c) Mairteoil
 (d) Cnoc oighir

Freagraí

Aonad 35 Dul siar

1. (a) líonra
 (b) eitneachas
 (c) lúthchleasaíocht
 (d) veilbhit
 (e) idirlíon
 (f) cheannóinn
 (g) bhrisfeá
 (h) dhúiseoidís
 (i) d'osclófaí
2. (a) veilbhit
 (b) idirlíon
 (c) eitneachas

3.

méarchlár

líonra

cárta creidmheasa

lúthchleasaíocht

veilbhit

siopadóireacht

Cluiche Oilimpeach

éadach

ríomhaire

fón póca

4.

Briathar	Aimsir chaite	Aimsir láithreach	Aimsir fháistineach
ól	d'ól tú	ólann tú	ólfaidh tú
croch	chroch tú	crochann tú	crochfaidh tú
sroich	shroich tú	sroicheann tú	sroichfidh tú
dúisigh	dhúisigh tú	dúisíonn tú	dúiseoidh tú
maraigh	mharaigh tú	maraíonn tú	maróidh tú
líon	líon tú	líonann tú	líonfaidh tú

5.

An cheist	Freagra ✓	Freagra ✗
An osclaíonn	Osclaíonn	Ní osclaíonn
An mbaineann	Baineann	Ní bhaineann
An athraíonn	Athraíonn	Ní athraíonn
An gcaitheann	Caitheann	Ní chaitheann

An cheist	Freagra ✓	Freagra ✗
An gcuimhneoidh	Cuimhneoidh	Ní chuimhneoidh
An nglanfaidh	Glanfaidh	Ní ghlánfaidh
An gceannóidh	Ceannóidh	Ní cheannóidh
An tseinnfidh	Seinnfidh	Ní sheinnfidh

Ceist: Breathnadóireacht an mhúinteora
 Freagra: Breathnadóireacht an mhúinteora

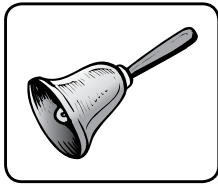
6.

	faoi	ann
mé	fúm	ionam
tú	fút	ionat
sé	faoi	ann
sí	fúithi	inti
sinn	fúinn	ionainn
sibh	fúibh	ionaibh
siad	fúthu	iontu

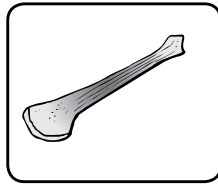
Freagraí

Aonad 36 Dul siar

1.

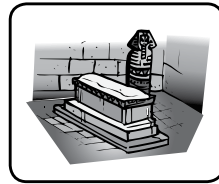
cloigín

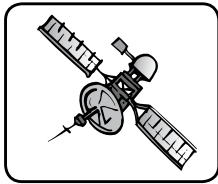
soilire

bungaló

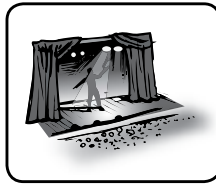
tuama

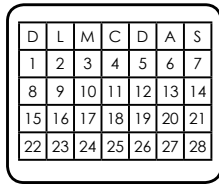
satailít

Bean an tí

stáitse

féilire

2. Breathnadóireacht an mhúinteora

3.

Briathar	mé	tú	sé/sí
bris	bhrisfinn	bhrisfeá	bhrisfeadh
glan	ghlanfainn	ghlanfá	ghlanfadh
ceannaigh	cheannóinn	cheannófá	cheannódh
bailigh	bhaileoinn	bhaileofá	bhaileodh

4.

Briathar	sinn	sibh	siad
bris	bhrisfimis	bhrisfeadh sibh	bhrisfidís
glan	ghlanfaimis	ghlanfadh sibh	ghlanfaidís
ceannaigh	cheannóimis	cheannódh sibh	cheannóidís
bailigh	bhaileoimis	bhaileodh sibh	bhaileoidís

5.

Briathar	Saorbhriathar/Modh Coinníollach
glan	ghlanfaí
ceannaigh	cheannófaí
bris	bhrisfí
dúisigh	dhúiseofaí
oscail	d'osclófaí
rith	rithfí
ól	d'ólfáí

Breathnadóireacht an mhúinteora

6. (a) Scuib Mamáí an t-urlár agus chuir sí amach an bruscar.
 Scuibann Mamáí an t-urlár agus cuireann sí amach an bruscar.
 Scuibfaidh Mamáí an t-urlár agus cuirfidh sí amach an bruscar.
- (b) D'íth Peadar a dhinnéar agus d'ól sé a bhainne.
 Ítheann Peadar a dhinnéar agus ólann sé a bhainne.
 Íosfaidh Peadar a dhinnéar agus ólfaidh sé a bhainne.